

VIJESTI IZ HKIG

11. DANI OVLAŠTENIH INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

Godišnje okupljanje građevinara

U Opatiji je u tri dana održano je 25 seminara za gotovo 800 sudionika i razmotrene sve aktualne teme od važnosti za hrvatsko graditeljstvo

Jedanaesti Dani inženjera građevinarstva održani su u Opatiji od 9. do 11. lipnja 2016. pod pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske i Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja. Održano je 25 seminara za gotovo 800 sudionika. U počecima je taj skup bio zamišljen kao mjesto stručnog usavršavanja, no s vremenom je prerastao u središnje događanje i mjesto godišnjeg okupljanja građevinskih inženjera, na kojemu se razmatraju aktualne teme od interesa za graditeljstvo.

Dodjela nagrade **KOLOS**

U sklopu plenarne sjednice Dana ovlaštenih inženjera građevinarstva svečano je dodijeljen **KOLOS**, nagrada Hrvatske komore inženjera građevinarstva za iznimne rezultate trajne vrijednosti na unapređivanju i razvoju struke, za javnu prepoznatljivost i priznatost te razvoj tehničkog stvaralaštva u Republici Hrvatskoj i u svijetu te za izuzetna inženjerska dostignuća primijenjena u izgradnji objekata i doprinos razvoju i unapređenju graditeljske djelatnosti.

Nagradu **KOLOS** za životno djelo u građevinarstvu dobili su dr. sc. Jakša Miličić, dipl. ing. građ., i Aleksej Dušek, dipl. ing. građ.

Nagrad **KOLOS** za izuzetna dostignuća u struci po strukovnim smjerovima dodijeljene su za projekt male hidroelektrane *Ilovac* na rijeci Kupi (geotehnika) dr. sc. Igoru Sokoliću, mag. ing. aedif. Tomislav Igrec, mag. ing. aedif., i Darinko Velan, dipl. ing. građ., nagrađeni su za projekt mostova *Trebižat* i *Studenčica* u Bosni i Hercegovini (betonske konstrukcije). *Kolosa* za projekt *Pharma Valley* za *Jadran Galenski laboratorij* d.d. (čelične konstrukcije) dobili su Danijel Repac, dipl. ing. građ., dr. sc. Saša Mitrović, dipl. ing. građ., i Jelena Tatalović, dipl. ing. građ.

Za organizaciju i stručni nadzor građenja Terminala rasutih tereta u luci Ploče nagrađen je Zdenko Bilić, dipl. ing. građ. Iz bogatog stručnog programa izdvajamo predstavljanje novog izmijenjenog

Zajednička fotografija svih ovogodišnjih dobitnika nagrade *Kolos*

VIJESTI IZ HKIG

Dio govornika plenarne sjednice

i dopunjenog izdanja *Smjernica za javnu nabavu inženjerskih usluga* i okrugli stol na temu *Iskustva u primjeni Zakona o gradnji, Zakona o prostornom uređenju i Zakona o građevinskoj inspekciji*.

Smjernice za javnu nabavu inženjerskih usluga – novo izmijenjeno i dopunjeno izdanje

U uvodnome dijelu plenarne sjednice predstavljene su nove *Smjernice za javnu nabavu inženjerskih usluga*. Svrha je izrade novog izmijenjenog i dopunjenog izdanja *Smjernica za javnu nabavu inženjerskih usluga* da uz relevantne informacije i potporu javnim naručiteljima i gospodarskim subjektima još više doprinesu poboljšanju djelotvornosti javne nabave višom razinom znanja, većom pravnom sigurnosti i profesionalizacijom prakse nabave. Također, usporedno s radom na izradi drugog izmijenjenog i dopunjenog izdanja *Smjernica za javnu nabavu inženjerskih usluga* razvijen je i računalni program EKONAP za vrednovanje ponuda i odabir najpovoljnije ponude. Povezivanjem javne nabave inženjerskih usluga sa stvaranjem javne vrijednosti

dolazi se do zamisli o boljoj vlasti koja "uključuje veću učinkovitost i djelotvornost u ispunjenju kolektivno željenih ciljeva".

Inženjerske usluge imaju presudan utjecaj na visinu ukupnih troškova svakog graditeljskog pothvata. Kvalitetan izbor pružatelja usluga vrlo je važan za naručitelja jer štiti njegovo ulaganje i jamči provedbu graditeljskog pothvata uz optimalne troškove.

Obvezu primjene zakonodavnog okvira u sustavu javne nabave ima velik broj javnih i sektorskih naručitelja. Oni se kao sudionici u postupku javne nabave, uostalom, kao i ponuditelji, u svakodnevnome radu, zbog opsežne i složene materije, susreću s određenim nejasnoćama i nedoumicama.

Dosadašnja raširena praksa odabira inženjerske usluge najniže cijene nije se u stvarnosti potvrdila u činjenici da naručitelj na taj način može dobiti i najbolju uslugu. Dapače, praksa izbora pružatelja usluga na način da se posao povjeri najjeftinijem ponuditelju često je rezultirala neekonomičnim trošenjem sredstava. Smjernicama su sustavno i detaljno

obrađene i argumentirane metode i postupci za provođenje javne nabave kojima se naručitelj može i treba služiti u svakodnevnoj praksi. Njihov je cilj postupak javne nabave inženjerskih usluga organizirati i provoditi poticajno za sve sudionike javnog nadmetanja kako bi kroz rezultate javnih nadmetanja osigurali optimalne ekonomske i tehničke koristi kako za naručitelja tako i za ukupnu društvenu zajednicu.

U pripremi kriterija vrednovanja i provedbi javne nabave inženjerskih usluga kao formalne procedure i postupka ne smije se zaboraviti na krajnje ishode koji proizlaze iz inženjerskih usluga, a to su građevine javne i društvene infrastrukture. Nužno je usporediti troškove javne nabave inženjerskih usluga s vrijednostima koje će se stvoriti, pritom uzimajući u obzir to da najjeftinija ponuda možda nije ujedno najpovoljnija ponuda.

Konačno, treba ponoviti temeljnu svrhu izrade smjernica iz teksta I. izdanja. Naime, primjena smjernica nužna je za dobrobit društvene zajednice. Kao takve, smjernice, opće prihvaćene od naručitelja kao preporučena procedura u provedbi

VIJESTI IZ HKIG

javne nabave, moraju biti shvaćene i tumačene na način kako su i pripremane: s ciljem da se postupak javne nabave inženjerskih usluga organizira i provodi potpuno za sve sudionike javnog nadmetanja, transparentno i provjerljivo, odnosno da rezultati javnih nadmetanja budu od najveće ekonomske i stručno-tehničke koristi za naručitelja i ukupnu društvenu zajednicu i da svakog trenutka budu na raspolaganju društvenoj zajednici.

Javna nabava jest dinamičan i promjenjiv proces i nije moguće predvidjeti sve slučajeve koji će se pojaviti u praksi. Smjernice su temelj za daljnji razvoj i bolje shvaćanje postupaka javne nabave, a zasigurno će se nadopunjavati i prilagođavati potrebama dnevne prakse uz detaljniju razradu pojedinih postupaka.

Ciljevi su ostali isti, ali je put do ostvarenja kvalitetnog procesa javne nabave, zahvaljujući novome zakonodavstvu i korištenju novih smjernica, transparentniji i uravnoteženiji, a time i učinkovitiji.

Okrugli stol o iskustvima u primjeni Zakona o gradnji, Zakona o prostornom uređenju i Zakona o građevinskoj inspekciji

U četvrtak 9. lipnja poslijepodne održan je okrugli stol na temu *Iskustva u primjeni Zakona o gradnji, Zakona o prostornom uređenju i Zakona o građevinskoj inspekciji*. U okruglom su stolu sudjelovali Lovro Kušćević, ministar graditeljstva i prostornoga uređenja, Milan Rezo, pomoćnik ministra za dozvole od državnog značaja, Igor Čižmek, pomoćnik ministra za prostorno uređenje, pravne poslove i programe Europske unije, te Josip Bienefeld, načelnik Sektora za pravne poslove, Zvonimir Sever, predsjednik Hrvatske komore inženjera građevinarstva, Željka Jurković, predsjednica Hrvatske komore arhitekata, i Željko Matić, predsjednik Hr-

Gužva na registraciji sudionika prije početka događanja

vatske komore inženjera elektrotehnike. Okupilo se gotovo 500 sudionika, a u sklopu rasprave nakon uvodnog izlaganja ministra posebno su zanimanje izazvale teme koje donosimo u nastavku.

Ukidanje građevinske dozvole za obiteljske kuće

Predloženo je da se razmotri mogućnost da se za obiteljske kuće ne izdaje građevinska dozvola, već da ovlaštene projektanti izrađuju glavni projekt i svojim potpisom i pečatom jamče za usklađenost s prostorno-planskom dokumentacijom i s posebnim propisima kojima se regulira gradnja.

Radovi na gradnji i/ili rekonstrukciji tih (najjednostavnijih) obiteljskih kuća izvodili bi se na temelju glavnog projekta, koji bi obavezno morao sadržavati sve potrebne projekte, odnosno:

- arhitektonski projekt,
- građevinski projekt,

te ovisno o vrsti postojećih i/ili projektiranih instalacija i:

- elektrotehnički projekt te
- strojarski projekt.

Prije početka građenja investitor je dužan tijelu graditeljstva pisano prijaviti početak radova. U prijavi početka građenja investitor je dužan navesti oznaku i datum glavnog projekta, projektante svih projekata od kojih se sastoji glavni projekt, izvođača i nadzornog inženjera.

Uporabna dozvola za obiteljsku kuću izdavala bi se na temelju dostavljenoga završnog izvješća nadzornog inženjera.

Vraćanje izvedbenog projekta i projekta izvedenog stanja

Predloženo je da se u Zakon vrati obveza izrade **projekta izvedenog stanja**.

Ta se obveza ne bi odnosila na obiteljske kuće za koje je predloženo da se ne izdaje građevinska dozvola, već bi se one mogle graditi na temelju glavnog projekta koji izrađuje ovlaštene projektant.

Nužno je propisati jasne kriterije kojima bi se jednoznačno definiralo koje se gra-

VIJESTI IZ HKIG

đevine mogu graditi na temelju glavnog projekta, a za koje obvezno treba izraditi izvedbeni projekt.

Također je potrebno bolje urediti odnos između glavnog i izvedbenog projekta jer projektant glavnog i izvedbenog projekta ne mora biti ista osoba. Izvedbeni projekt mora biti izrađen u skladu s glavnim projektom i građevinskom dozvolom (ako je potrebna za planirani zahvat) i za to mora biti odgovoran projektant / glavni projektant izvedbenog projekta.

Smanjiti broj javnopravnih tijela od kojih je potrebno pribaviti posebne uvjete u skladu s kojima mora biti izrađen glavni projekt i olakšati ishođenje posebnih uvjeta i uvjeta priključenja

Potrebno je preispitati broj javnopravnih tijela koja sudjeluju u postupku te njihov broj svesti na nužni minimum.

Predloženo je da se javnopravna tijela podijele u dvije skupine. U prvoj skupini bila bi javnopravna tijela kao što su Ministarstvo kulture, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo zaštite okoliša, koja bi, po potrebi, izdavala posebne uvjete u fazi lokacijske dozvole te davala suglasnosti na izrađenu projektnu dokumentaciju (potvrde na glavne projekte) i sudjelovala u radu povjerenstava za tehničke preglede. U drugoj skupini bile bi pravne osobe s javnim ovlastima koje bi, na temelju parametara iz idejnog projekta (vrsta i kapacitet priključaka), a na zahtjev investitora i/ili projektanta, bez naknade davala podatke o priključenju priključaka. Zakonom o gradnji trebalo bi jasno propisati to da javnopravna tijela druge skupine izdavanje podataka o priključenju ne mogu uvjetovati izradom i/ili dostavom projekata, izračuna, obrazaca ili dodatnih priloga. Javnopravna tijela trebala bi posebne uvjete i/ili uvjete priključenja, kad god je to moguće, definirati kroz prostorne planove, odnosno oni bi dijelom trebali biti ugrađe-

ni u prostorne planove te javno dostupni i poznati, a ne da investitor (ili projektant) mora podnijeti zahtjev da bi javnopravna tijela definirala posebne uvjete / uvjete priključenja (što izaziva i dodatni financijski i vremenski trošak). Institut utvrđivanja posebnih uvjeta trebalo bi koristiti kao iznimku, a ne kao pravilo, i to kod specifičnih građevina i zahvata. U navedenim slučajevima utvrđivanje posebnih uvjeta treba biti propisano zakonom ili prostornim planom, ili bi ih se trebalo utvrđivati u slučajevima specifičnih zahtjeva investitora koji se ne mogu predvidjeti prostornim planom ili drugim općim aktima te bi se u takvim situacijama posebni uvjeti i/ili uvjeti priključenja morali i dalje definirati u fazi izrade projektne dokumentacija, ali svakako prije izrade glavnog projekta.

Uvođenje jedinstvenog izračuna površina i volumena za sve potrebe

Prema pravovaljanoj regulativi, u projektima potrebno je iskazati sljedeće obračunske veličine:

- *Zemljište pod građevinom* (tlocrtna projekcija – TP), koja se računa prema članku 19., st. 1. *Pravilnika o sa-držaju, mjerilima kartografskih prokaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova* (Narodne novine, br. 106/98., 39/04., 45/05. - ispravak, 163/08., 148/10. – ne važi, 9/11.), i to kao vertikalna projekcija svih zatvorenih, otvorenih i natkrivenih konstruktivnih dijelova građevine, osim balkona, na građevnu česticu, uključujući i terase u prizemlju građevine kada su one konstruktivni dio podzemne etaže
- *GBP – građevinsku (bruto) površinu zgrade*, koja se računa prema članku 3., st. 1., t. 3. *Zakona o prostornom uređenju* (Narodne novine 153/13), i to kao zbroj površina mjerenih u razini podova svih dijelova (etaža) zgrade (Po, S, Pr, K, PK) određenih prema vanjskim mjerama obodnih zidova s oblogama u koje se ne uračunava površina dijela potkrovlja i zadnje etaže svijetle visine manje od 2,00 m te po-

Gost u Opatiji bio je i Lovro Kušević, ministar graditeljstva i prostornoga uređenja

VIJESTI IZ HKIG

vršina lođa, vanjskih stubišta, balkona, terasa, prolaza i drugih otvorenih dijelova zgrade.

Pravilnik o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina (Narodne novine, br. 64/14., 41/15., 105/15.) u članku 18., stavku 2. propisuje to da tehnički opis zgrade u glavnome projektu sadržava iskaz ukupne ploštine podne površine zgrade, ukupne ploštine korisne površine zgrade i ukupnog obujma zgrade izračunane prema točkama 5.1.3., 5.1.7 i 5.2.2. norme HRN ISO 9836. Dodatno, u članku 18., stavku 3. Pravilnik propisuje da tehnički opis zgrade koja prema posebnome propisu podliježe energetske certifikaciji sadržava i iskaz ploštine korisne površine zgrade Ak, koja se izračunava u skladu s odredbama tog propisa, te u članku 18., stavku 4. propisuje da tehnički opis zgrade koja podliježe posebnome propisu kojim se uređuje racionalna uporaba energije i toplinska zaštita u zgradama sadržava i iskaz ploštine bruto podne površine zgrade, ploštine korisne površine zgrade Ak, ploštine neto podne površine zgrade i ploštine ukupne korisne površine zgrade, koje se izračunavaju u skladu s odredbama tog propisa. Na snazi je i *Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa* (Narodne novine, br. 136/06., 135/10., 14/11., 55/12.) prema kojemu se iskazuje obujam građevine za obračun vodnog i komunalnog doprinosa. Potrebno je stručno utvrditi koje su to veličine koje je potrebno prikazati u projektima te izrijeком zabraniti bilo kojim javnopravnim tijelima da traže dodatne podatke i da propisuju interna pravila i načine obračuna pojedinih veličina. Ako se obveza plaćanja izvodi na temelju glavnog projekta, potrebno je koristiti podatke iz projekta. Također, ako smo već uveli izračun prema normi HRN ISO

9836, tada bi isti način izračuna trebalo dosljedno provoditi kroz cijelo zakonodavstvo. Posebno je nejasna potreba izračuna obujma na dva načina.

Produljenje valjanosti građevinske dozvole

Prema važećem Zakonu, građevinska dozvola prestaje biti valjana ako investitor ne pristupi građenju u roku od tri godine od dana pravomoćnosti dozvole te nije predviđena mogućnost produljenja valjanosti građevinske dozvole, što investitorima stvara dodatne probleme, posebno ako je nakon ishođenja građevinske dozvole potrebno pripremiti prijavu za EU-ove fondove ili druge oblike financiranja. Predlažemo da se uvede mogućnost produljenja valjanosti građevinske dozvole na zahtjev investitora.

Posebnim propisom urediti gradnju, postavljanje, korištenje, održavanje i razvoj linijskih infrastrukturnih i energetske građevine

Posebno se ističe to da linijske infrastrukturne građevine (LIG), odnosno elektroenergetske, elektroničke, komunikacijske, vodovodne, kanalizacijske, toplovodne, plinovodne i naftovodne građevine te drugi objekti koji im pripadaju (LIG), i energetske građevine nisu sustavno pravno uređene pravovaljanim propisima, iako se radi o posebnoj vrsti građevina od javnog interesa, sastavljenih od cijevi, kabela i drugih pripadajućih elemenata, koji čine jedinstvenu i nedjeljivu funkcionalnu tehničko-tehnološku cjelinu, a te cjeline nalaze se u koridorima i trasama koje su na dijelovima većeg broja zemljišnih čestica različitih vlasnika i u različitim pravnim režimima. Iako su gradnja, postavljanje, korištenje, održavanje i razvoj LIG-ova zakonom određeni kao javni interes (interes RH),

zbog nesređenog zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja, a u skladu s postojećim pravnim uređenjem, korištenje javnih i privatnih nekretnina nije moguće urediti u te svrhe i time osigurati razvoj postojećih LIG-a i gradnju novih.

Pravovaljani propisi i postupci prostornog planiranja i ishođenja dokumenata za gradnju novih i razvoj postojećih LIG-ova dugotrajni su i imaju vrlo neizvjestan ishod jer, između ostalog, ovise o prethodnome uređenju imovinskopravnih odnosa s vlasnicima javnih odnosno privatnih nekretnina i upraviteljima općeg dobra, a što ulaganja potencijalnih investitora u LIG-ove čini nesigurnima i ostavlja ih bez odgovarajuće pravne zaštite.

Konceptija zemljišnih knjiga i katastra nekretnina ne omogućuje upis LIG-a kao cjeline, a valjani propisi nisu dali katastru vodova onu važnost koju bi taj javni registar trebao imati, pa investitori svoja ulaganja ne mogu zaštititi upisom takvih građevina u odgovarajući javni registar. Stoga treba razmotriti mogućnost donošenja posebnog propisa kojim bi se na jedinstveni način uredila pitanja gradnje, razvoja, korištenja, održavanja i registriranja svih linijskih infrastrukturnih građevina koje su javni interes.

Cjelovito uređenje sustava prostornog planiranja, gradnje, korištenja i registracije infrastrukture u jednome zakonu, a ne u više od 20 zakona kako je to sada uređeno, omogućuje pravnu sigurnost ulaganja. Bez brzoga i učinkovitoga pravnog uređenja tog područja bespovratno će se propustiti prilika za korištenje sredstava iz EU-ovih fondova koja nam stoje na raspolaganju za te svrhe.

Ministar je zahvalio na svim iznesenim prijedlozima i idejama te zaključio da će Ministarstvo preispitati mogućnosti njihova implementiranja u sklopu pojedinih zakonskih rješenja.

Vlasta Trupeljak